

LEHDISTÖTIEDOTE nro 119/22

Luxemburgissa 7.7.2022

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-576/20 | Pensionsversicherungsanstalt (Lastenhoitokaudet ulkomailla)

Muissa jäsenvaltioissa täyttyneet lastenhoitokaudet on otettava huomioon vanhuuseläkettä laskettaessa

Unionin tuomioistuin vahvistaa oikeuskäytäntönsä, jonka mukaan eläkkeen maksamisesta vastuussa olevan jäsenvaltion, jossa eläkkeensaaja on yksinomaan työskennellyt ja maksanut vakuutusmaksuja sekä sitä ennen että sen jälkeen, kun hän muutti asuinpaikkansa toiseen jäsenvaltioon, jossa hän on omistautunut lastensa hoitamiseen, on otettava huomioon nämä lastenhoitokaudet

Toimittuaan itsenäisenä ammatinharjoittajana Itävallassa CC asettui marraskuussa 1987 asumaan Belgiaan, jossa hän synnytti kaksi lasta, ensimmäisen 5.12.1987 ja toisen 23.2.1990. Ensimmäisen lapsensa syntymästä lähtien hän omistautui lastensa hoitamiseen eikä hän ollut ansiotyössä, täyttänyt vakuutuskausia tai saanut lastensa hoitamisen perusteella etuuksia. Tilanne oli tämä myös Unkarissa, jossa hän oleskeli joulukuussa 1991.

Palatessaan Itävaltaan helmikuussa 1993 CC jatkoi lastensa hoitamista 13 kuukauden ajan, ja tällöin hän kuului Itävallan pakollisen sosiaaliturvajärjestelmän piiriin ja maksoi vakuutusmaksuja. Tämän jälkeen hän työskenteli ja maksoi vakuutusmaksuja kyseisessä jäsenvaltiossa eläkkeelle jäämiseensä saakka.

Sen jälkeen, kun hän oli hakenut vanhuuseläkkeen myöntämistä, Itävallan eläkelaitos myönsi hänelle eläkeoikeuden 29.12.2017 tekemällään päätöksellä. Itävallassa täyttyneet lastenhoitokaudet oli rinnastettu vakuutuskausiin ja otettu huomioon hänen eläkkeensä määrää laskettaessa. Belgiassa ja Unkarissa täyttyneitä lastenhoitokausia ei sen sijaan ollut otettu huomioon.

CC riitautti tämän päätöksen ja väitti, että muissa jäsenvaltioissa täytetyt lastenhoitokaudet oli SEUT 21 artiklan, jossa otetaan käyttöön unionin kansalaisten oikeus vapaaseen liikkuvuuteen, nojalla rinnastettava vakuutuskausiin, koska hän on työskennellyt ja maksanut vakuutusmaksuja Itävallan sosiaaliturvajärjestelmään sekä ennen näitä kausia että niiden jälkeen.

CC:n tekemä valitus hylättiin, minkä jälkeen hän teki Revision-valituksen Oberster Gerichtshofiin (ylin tuomioistuin, Itävalta). Koska tällä tuomioistuimella oli epäilyjä, jotka koskivat muissa jäsenvaltioissa täytettyjen lastenhoitokausien huomioon ottamista vanhuuseläkettä laskettaessa, se pyysi unionin tuomioistuinta tulkitsemaan unionin johdetun oikeuden säännöstä¹, jota sovellettiin ajallisesti käsiteltävään asiaan. Sen mukaan ei nimittäin ole

¹ Kyse on sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä 16.9.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 (EUVL 2009, L 284, s. 1) 44 artiklan 2 kohdasta. Tämän artiklan, jonka otsikko on "Lastenhoitokausien huomioon ottaminen", 2 kohdassa säädetään, että jos lastenhoitokausia ei oteta huomioon asetuksen N:o 883/2004 II osaston mukaisesti toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännössä, sen jäsenvaltion laitos, jonka lainsäädäntöä asetuksen N:o 883/2004 II osaston mukaisesti sovellettiin asianomaiseen henkilöön, koska tämä toimi palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana ajankohtana, jona lastenhoitokauden huomioon ottaminen kyseisen lapsen osalta tämän lainsäädännön mukaisesti alkoi, on edelleen vastuussa tämän kauden huomioon ottamisesta sen

poissuljettua, että tässä säännöksessä säädettäisiin yksinomaisesti tällaisen huomioon ottamisen edellytyksistä, eikä CC täyttänyt niitä: ajankohtana, jona ensimmäinen lastenhoitokausi oli alkanut, hän ei toiminut palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

Unionin tuomioistuin hylkää tuomiossaan väitteen tämän säännöksen yksinomaisuudesta, kun kyse on saman henkilön eri jäsenvaltiossa täyttämien lastenhoitokausien huomioon ottamisesta, ja vahvistaa sen, että nämä kaudet on otettava käsiteltävässä asiassa huomioon SEUT 21 artiklan nojalla.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Ensinnäkin unionin tuomioistuin päätelee, että kun otetaan huomioon asetuksen N:o 987/2009 44 artiklan sanamuoto, asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa se on, tätä artiklaa on tulkittava siten, ettei siinä säädetä yksinomaisesti saman henkilön eri jäsenvaltioissa täyttämien lastenhoitokausien huomioon ottamista.

Unionin tuomioistuin toteaa tämän säännöksen sanamuodosta, ettei siitä ilmene, että siinä säädettäisiin huomioon ottamisesta yksinomaisesti, ja että vaikka kyseinen säännös on kodifikaatio unionin tuomioistuimen tältä osin omaksumasta oikeuskäytännöstä², sen voimaantulopäivänä tuomiota Reichel-Albert³ ei ollut vielä annettu, joten tästä tuomiosta saatuja ohjeita ei ole voitu siten ottaa vielä huomioon asetuksen N:o 987/2009 hyväksymisen yhteydessä niiden mahdolliseksi kodifioimiseksi.

Asetuksen N:o 987/2009 44 artiklan asiayhteyden osalta unionin tuomioistuin viittaa tämän asetuksen siihen osastoon ja lukuun, johon kyseinen artikla kuuluu, ja täsmentää, että tällä säännöksellä otetaan käyttöön lisäsääntö, jonka avulla voidaan kasvattaa todennäköisyyttä sille, että asianomaisten henkilöiden lastenhoitokaudet otetaan täysimääräisesti huomioon, ja näin välttää mahdollisuuksien mukaan sitä, ettei näin tapahdu.

Asetuksen N:o 987/2009 tavoitteesta se toteaa, että tulkinta, jonka mukaan tämän asetuksen 44 artiklassa säädettäisiin yksinomaisesti eri jäsenvaltioissa täyttyneiden lastenhoitokausien huomioon ottamisesta, merkitsisi sitä, että **henkilön vanhuuseläkkeen maksamisesta vastuussa oleva jäsenvaltio, jossa tämä henkilö on yksinomaan työskennellyt ja maksanut vakuutusmaksuja sekä sitä ennen että sen jälkeen, kun hän muutti asuinpaikkansa toiseen jäsenvaltioon, jossa hän on omistautunut lastensa hoitamiseen, voisi kieltäytyä ottamasta huomioon lastenhoitokausia, jotka kyseinen henkilö on täyttänyt toisessa jäsenvaltiossa**, ja näin ollen sitä, että hänet **saatettaisiin epäedullisempaan asemaan pelkästään sillä perusteella, että hän on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen**. Tällainen tulkinta olisi näin ollen **ristiriidassa tämän asetuksen tavoitteiden kanssa erityisesti siltä osin kuin kyse on päämäärästä taata SEUT 21 artiklassa vahvistetun vapaan liikkuvuuden periaatteen noudattaminen** ja saattaisi näin ollen vaarantaa tämän asetuksen 44 artiklan tehokkaan vaikutuksen.

Toiseksi unionin tuomioistuin katsoo, että tämän periaatteen noudattamisen varmistamiseksi tuomion Reichel-Albert ohjeita voidaan soveltaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa asianomainen henkilö ei

oman lainsäädännön mukaisena lastenhoitokautena ikään kuin lastenhoito olisi tapahtunut sen alueella.

² Ks. tuomio 23.11.2000, Elsen, [C-135/99](#) ja tuomio 7.2.2002, Kauer, [C-28/00](#) (ks. myös lehdistötiedote [nro 13/02](#)), joissa unionin tuomioistuin on ottanut käyttöön testin, joka koskee jäsenvaltiossa, jossa asianomainen henkilö hakee vanhuuseläkettä, työnteon perusteella täytettyjen vakuutuskausien ja kyseisen henkilön toisessa jäsenvaltiossa täyttämien lastenhoitokausien välistä ”kiinteää yhteyttä” tai ”riittävää yhteyttä”. Unionin tuomioistuin on katsonut, että sen, että henkilöt, jotka ovat työskennelleet yksinomaan eläkkeen maksamisesta vastuussa olevassa jäsenvaltiossa, toimivat palkkatyössä kyseisen jäsenvaltion alueella lapsensa syntymän ajankohtana, perusteella voidaan osoittaa, että tällainen kiinteä tai riittävä yhteys on olemassa ja että mainitun jäsenvaltion lainsäädäntöä oli sovellettava, kun kyse on toisessa jäsenvaltiossa täytettyjen lastenhoitokausien huomioon ottamisesta tällaisen eläkkeen myöntämiseksi.

³ Unionin tuomioistuin on katsonut 19.7.2012 antamassaan tuomiossa Reichel-Albert ([C-522/10](#)), että SEUT 21 artiklaa on tulkittava siten, että siinä veloitetaan ensimmäisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos ottamaan vanhuuseläkettä myöntäessään huomioon lastenhoitokaudet, jotka henkilö, joka on ollut ansiotyössä vain tässä ensimmäisessä jäsenvaltiossa ja joka lastensa synnyttyä on lopettanut työnteon väliaikaisesti ja asettunut asumaan toisen jäsenvaltion alueelle pelkästään perhesyistä, on täyttänyt toisessa jäsenvaltiossa, ikään kuin nämä jaksot olisivat täyttyneet kotimaassa.

täytä viimeksi mainitussa säännöksessä asetettua palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimista koskevaa edellytystä sille, että vanhuuseläkkeen maksamisesta vastuussa oleva valtio ottaisi kyseisen eläkkeen myöntämiseksi huomioon hänen muissa jäsenvaltioissa täyttämänsä lastenhoitokaudet. Tämä jäsenvaltio on näin ollen velvollinen ottamaan nämä kaudet huomioon SEUT 21 artiklan nojalla silloin, kun kyseinen henkilö on työskennellyt ja maksanut vakuutusmaksuja yksinomaan tässä jäsenvaltiossa sekä sitä ennen että sen jälkeen, kun hän muutti asuinpaikkansa toiseen jäsenvaltioon, jossa hän on täyttänyt kyseiset kaudet.

Unionin tuomioistuin toteaa siten, että tuomiossa Reichel-Albert kyseessä olleen tilanteen tavoin CC:n **ulkomailla täyttämien lastenhoitokausien ja Itävallassa ansiotyön tekemisen perusteella täyttyneiden vakuutuskausien välillä on riittävä yhteys. Näin ollen tämän jäsenvaltion lainsäädäntöä on sovellettava näiden kausien huomioon ottamiseksi ja hyvittämiseksi, kun kyseinen jäsenvaltio myöntää vanhuuseläkkeen.**

Jos CC ei olisi lähtenyt Itävallasta, hänen lastenhoitokautensa olisi otettu huomioon hänen itävaltalaisista vanhuuseläkettään laskettaessa. Näin ollen hänet saatetaan tuomioon Reichel-Albert johtaneessa asiassa kyseessä olleen asianosaisen tavoin epäedullisempaan asemaan pelkästään siitä syystä, että hän on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, mikä on ristiriidassa SEUT 21 artiklan kanssa.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 43033127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla [Europe by Satellite](#) ☎ +32 2 2964106

Pysy kuulolla!

